

Per la boca no només moren peixos

«Si del periodisme depèn el dret a la informació, aquest ha de tenir l'obligació de no camuflar els fets i donar veu als febles que altres volen invisibilitzar»

À

"Cada vegada som menys rics", deixa anar una popular locutora d'una ràdio d'àmbit estatal a primera hora del matí quan fa referència a la inflació desbocada fins al 10,2%. Potser tenint present que la població en risc d'exclusió social s'ha enfilat fins al 27,8% durant l'any 2021 -vuit dècimes més que l'any anterior- i que el poder adquisitiu dels sous dels ciutadans a l'Estat ha rebut el cop més dur de les darreres dues dècades, potser el més proper a la crua realitat seria dir que cada vegada la immensa majoria de ciutadans són més pobres. Diu el refranyer que per la boca mor el peix, però poden morir moltes coses més. Com a orfebres del llenguatge per explicar el món, els comunicadors són responsables d'allò que es diu i de com es diu. Bàsicament perquè té un impacte a l'hora de construir l'imaginari col·lectiu.

Traslladem-nos a la tragèdia de la tanca de Melilla. Als mitjans es van utilitzar expressions deshumanitzadores, més enllà del vergonyant "ben resolt" que Pedro Sánchez va utilitzar per definir l'actuació de la policia marroquí. "Assalt massiu" és la manera de convertir milers de persones que fugen de la fam i de la guerra en una "massa" despersonificada. "Assalt violent", una formulació que amaga que allò que motiva realment una persona a intentar passar per sobre d'una tanca de sis metres d'alçada a risc de perdre-hi la vida és la desesperació. Queden ja fora de tota discussió les anomenades "informacions" que han obviat les imatges agòniques de morts i ferits, o l'agressió o la passivitat policial.

Tot plegat, transmet que, en funció de quin conflicte fuges, ets un refugiat o un delinqüent.

Que com a societat no hem d'acollir de la mateixa manera a qui pateix el conflicte del Txad o el conflicte d'Ucraïna. Que el sofriment és més d'uns que d'altres. Que uns venen per poder viure i tenir un futur que els ha estat manllevat a la seva terra i d'altres són una amenaça per a la seguretat o per a l'economia. Els uns, són aquesta "massa" que s'ha d'aturar perquè són una amenaça per a la integritat territorial. Els altres, famílies amb nens que han vist les seves vides estroncades per una guerra i a les quals hem de rebre amb tot l'escalf i garantir-los drets. Un doble discurs que té una intencionalitat molt clara, que no fa més que ser caldo de cultiu per a l'extrema dreta i que impregna tant la política com l'àmbit dels mitjans de comunicació.

Allò que es diu, que s'obvia i també el que es deixa per escrit no és innocu. "Col·laborar en un enfoc integral per a la gestió dels fluxos migratoris irregulars que garanteixi un tracte just i humà dels migrants", inclou la declaració conjunta de Pedro Sánchez i Joe Biden. I amb ironia es pot respondre que no sabem si el seu exemple de tracte just i humà és la tanca de Melilla o la frontera dels Estats Units amb Mèxic. La "gestió", a jutjar pels fets, va de tanques, militarització i, fins i tot, assassinats, i no de vies segures i legals per atendre un drama humanitari.

S'"externalitzen fronteres", és a dir, es renten les mans del que allà passi mentre es converteixen en un fortí, i s'externalitza també la realitat a través del llenguatge per desplaçar la responsabilitat i desentendre's del patiment aliè. Si del periodisme depèn el dret a la informació, aquest ha de tenir l'obligació de no camuflar els fets i estar compromès amb el respecte als drets humans i donar veu als febles que altres volen invisibilitzar. El refranyer popular també diu que el nom fa la cosa, i podríem afegir que el nom, massa vegades i de forma dolorosa, també destrueix moltes coses.